

Zagrebačka
županija

VELEUČILIŠTE
VELIKA
GORICA

savjeti

SOS

sigurnosti

Zagreb 2013.

Predgovor	3
Pozivanje hitnih službi i uzbunjivanje	4
Krizni događaji	7
Općenito o postupcima kod nesreća	8
Opće mjere opreza	10
Što bi svako kućanstvo trebalo imati ?	11
Poplava	12
Potres	13
Jaka zima i snježne oborine	15
Suša i toplinski val	16
Jak vjetar s tučom	17
Udar groma	18
Klizišta i odroni	19
Požar	20
Akcident u nuklearnoj elektrani	21
Epidemije od zaraznih bolesti	22
Nesreće s opasnim tvarima	23
Sprečavanje provala	24
Savjeti za slučaj pronalaska neeksplozivnih sredstava	25
Mjere opreza na putovanju	26
Trgovina ljudima	27

Savjeti o sigurnosti

, brošura, uputa

2	Pripremio:	Branko Herček , struč. spec. ing. admin. chris.
	Izdaje:	Zagrebačka županija u suradnji sa Veleučilištem Velika Gorica
	Za izdavača:	mr. sc. Stjepan Kožić , dipl. ing., župan
	Recenzija:	prof. dr. sc. Marinko Ogorec , mr. sc. Ivan Toth , i Petar Vitas dipl. ing.
	Lektura:	Marta Lukić , prof
	Grafička obrada:	VBS
	Tisak:	AKD, Agencija za komercijalnu djelatnost , Zagreb

BESPLATNI PRIMJERAK

ISBN: 978-953-7410-12-4

Znanstveni i tehnološki razvoj, podizanje razine demokratskih standarda te izuzetno opsežni globalizacijski i integracijski procesi u velikoj su mjeri poboljšali standard i uvjete življenja bitnom dijelu ljudske populacije, ali istovremeno su rezultirali multipliciranjem problema sigurnosti i povećanjem raznih oblika ugroza.

Učestala pojava ekstremnih vremenskih nepogoda (poplave, oluje, ekstremne temperature, potresi i slično), pojava novih virusa i bakterija otpornih na trenutačno raspoložive lijekove, česti ratni sukobi u svijetu, brz napredak tehnologije s istovremeno sve manje definiranom razinom nužno potrebne sigurnosti postavljaju nove izazove pred sve one koji se bave djelatnošću zaštite i spašavanja.

Sukladno navedenom, pripreme za pravodobno i učinkovito reagiranje u kriznim situacijama postaju sve zahtjevnije i kompleksnije. Važnost faktora vremena višestruko je porasla jer se interventne operacije izvode bržom dinamikom uz iznenadne promjene situacija, vrijeme reagiranja sve više se smanjuje, a protok informacija u jedinici vremena izuzetno se povećao.

Svjesni činjenice da krizne situacije nastupaju uglavnom potpuno neočekivano, da se mogu dogoditi bilo kada i bilo gdje, a da pomoć i spašavanje ugroženih osoba nije moguće izvršiti onako kvalitetno i brzo kako se obično vidi u raznim televizijskim serijama, važno je putem edukacije i senzibiliziranja javnosti potaknuti svakog građanina da se u danom trenutku ponaša savjesno, odgovorno, ali i u skladu s točno definiranim pravilima koje pojedina situacija nalaže. Time se smanjuju štete i moguće žrtve, omogućuje se žurnim službama da učinkovito rade svoj posao, sprečava se širenje panike i ubrzava se faza oporavka.

Zagrebačka županija ima vrlo dobro organizirane službe za izvanredne situacije koje mogu odgovoriti na svaku prirodnu ili tehničko-tehnološku krizu. U prvom redu to se odnosi na vrlo razvijene i uvježbane vatrogasne snage, odlične timove Društva Crvenoga križa, požrtvovne pripadnike Hrvatske gorske službe spašavanja, stručne djelatnike Zavoda za hitnu medicinu, Doma zdravlja i Zavoda za javno zdravstvo Zagrebačke županije. Osim nabrojenih i mnoga trgovačka društva s područja Zagrebačke županije u sklopu svojih redovitih aktivnosti imaju elemente reagiranja u izvanrednim situacijama te tako čine sustav koji je i nadalje potrebno svakodnevno usavršavati i nadograđivati.

Ovom brošurom želimo upoznati svakog stanovnika našega područja s osnovnim informacijama i postupcima kojih se moramo pridržavati u slučaju nastanka elementarne nepogode, nesreće ili krizne situacije koje ne možemo izbjeći, ali možemo umanjiti njihove posljedice pridržavajući se određenih pravila i preporuka.

Ova brošura namijenjena je svim uzrastima. Objasnite djeci, mladima i svima koji to još ne znaju kako trebaju postupati u određenim situacijama i kako se mogu zaštititi.

Sačuvajte ovu brošuru kako biste u određenim trenucima pravilno postupili i zaštitili svoje zdravlje i život i zdravlje i život svoje obitelji.

Pozivanje hitnih službi i uzbunjivanje

Kada i kako zvati?

Kada je nama ili nekome drugome potrebna žurna pomoć ili kada uočimo neku hitnu situaciju, nesreću ili prijetnju za ljudske živote, imovinu, okoliš i kulturna dobra, vrlo je važno ostati smireni te odmah o događaju obavijestiti županijski centar 112. Ako nam je potrebna pomoć policije, vatrogasaca ili hitne pomoći, pozive možemo uputiti i na broj svake pojedine službe: policija 192, vatrogasci 193 i hitna pomoć 194.

Učinkovitost operatera ovisi o vašim informacijama, stoga prilikom dojavljivanja događaja odgovorite na sljedeća pitanja:

- Što se dogodilo?
- Gdje se dogodilo?
- Kada se dogodilo?
- Koliko je unesrećenih?
- Kakvu pomoć trebate?
- Tko zove!

192
POLICIJA

112
HITNE SLUŽBE

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

NAZIV	TELEFON	FAX	E-MAIL	WEB
Stožer zaštite i spašavanja Zagrebačke županije	6009-411 6009-401	6009-489	b.hercek@zagrebacka-zupanija.hr	www.zagrebacka-zupanija.hr
Vatrogasna zajednica Zagrebačke županije	6565-500	6526-740	vzzz@zg.t-com.hr	www.vzzz.hr
Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije	6269-660	6269-675	zzjz.jadranka@gmail.com	www.hzhm.hr
Dom zdravlja Zagrebačke županije	6040-604	6040-230	dom.zdravlja.zagrebacke.zupanije@zg.t-com.hr	www.domzdravlja-zgz.hr

193
VATROGASCI

**JEDINSTVENI
BROJEVI NA
PODRUČJU
REPUBLIKE
HRVATSKE**

(pozivi su besplatni)

194
HITNA POMOĆ

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

NAZIV	TELEFON	FAX	E-MAIL	WEB
Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	3319-109	3319-108	zjz-zapresic@post.t-com.hr	www.zzjz-zz.hr
Društvo Crvenog križa Zagrebačke županije	3310-166	3310-166	ck.zapresic@gmail.com	www.hck.hr
Hrvatska gorska služba spašavanja – Stanica Samobor	091/7210-008	4821-049	info@gss-samobor.hr	www.gss-samobor.hr
Hrvatska gorska služba spašavanja – Stanica Zagreb	091/5082-556	4585-070	info@gss-zg.hr	www.gss-zg.hr

Uredbom o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje propisani su znakovi za uzbunjivanje koji se emitiraju putem sirena.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE®

Upozorenje na nadolazeću opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!
Poslušajte priopćenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnosti!

Neposredna opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!
Poslušajte priopćenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti!
Žurno poduzmite mjere zaštite iz priopćenja!

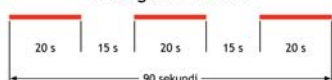
Prestanak opasnosti

Možete prestati provoditi mjere zaštite iz priopćenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja!
Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje.

ZNAK ZA UZBUNJIVANJE VATROGASNIH POSTROJBI I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Vatrogasna uzbuna

Ostanite mirni!
Znak za uzbunjivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih postrojbi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti sukladno utvrđenim planovima.

ZA VRIJEME TRAJANJA OPASNOSTI, TE PROVOĐENJA MJERA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA:

Samo nužno koristite telefon jer su komunikacije potrebne žurnim službama! Ako ste sudionik u prometu, omogućite slobodan prolaz snagama zaštite i spašavanja.

Kada zvati 112? (SOS poziv ili broj za hitne pozive)

POZIV U POMOĆ - kada prijeti opasnost za život i zdravlje ljudi, okoliš, materijalna i kulturna dobra. Pozivom na broj 112 ostvarujete vezu sa svim hitnim službama u RH - operateri primaju poziv i alarmiraju hitne službe. I dalje možete, kada ste sigurni koju službu trebate, izravno birati brojeve hitnih službi:

192 policija

193 vatrogasci

194 hitna medicinska pomoć

195 traganje i spašavanje na moru

1987 pomoć na cestama

DOJAVA NA BROJ 112 - bez odgode dužni ste dojaviti prijetnju od nesreće, veće nesreće ili katastrofe ili njezin nastanak.

Krizni događaji

Ukratko o kriznim događajima

Elementarne nepogode, katastrofe i velike nesreće pojave su koje svojim djelovanjem i posljedicama narušavaju ustaljeni način života stanovništva te u manjoj ili većoj mjeri utječu na normalno funkcioniranje gospodarstva neke zajednice. Događaji koji uzrokuju kriznu situaciju događaju se uglavnom u vrlo kratkom vremenu, a tijekom svog razvoja mogu za posljedicu imati velik broj žrtava i izazvati velika razaranja materijalnih dobara.

PRIRODNE KATASTROFE I VELIKE NESREĆE

- Poplave
- Potresi
- Jaka zima i snježne oborine
- Suša i toplinski val
- Jak vjetar s tučom
- Udar groma
- Klizišta i odroni
- Zarazne bolesti

TEHNIČKO TEHNOLOŠKE KATASTROFE I VELIKE NESREĆE

- Požari
- Nuklearne i radiološke nesreće
- Istjecanje opasnih tvari

OSTALE OPASNOSTI

- Provale
- Neeksplozirana ubojita sredstva
- Opasnosti na putovanju
- Trgovina ljudima

Općenito o postupcima kod nesreća

Tko je dužan provoditi mjere zaštite i spašavanja?

U slučaju nastanka elementarnih nepogoda poduzimaju se mjere zaštite i spašavanja koje se temelje na načelima samozaštite, međusobne suradnje i solidarnosti građana, a ostvaruje se pravodobnim i usklađenim djelovanjem svih sudionika zaštite, i to:

- građana,
- pravnih osoba,
- tijela državne uprave,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Postupci prije nesreće

- Upoznajte se s utvrđenim mjerama i planovima sigurnosti i zaštite.
- Osposobite se za provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite kako biste mogli reagirati prije nego što na mjesto nesreće dođu timovi žurnih službi i operativnih snaga zaštite i spašavanja.
- Nabavite tranzistorski radioprijemnik kako biste mogli dobiti upute mjerodavnih institucija o poduzimanju zaštitnih mjera, kao i druge informacije koje vam mogu pomoći u provođenju zaštite i ublažavanju mogućih posljedica.
- S članovima uže obitelji dogovorite točno mjesto susreta u slučaju katastrofe na kojemu ćete se naći ako komunikacija bude prekinuta. To mjesto mora biti dobro poznato svim članovima obitelji, ne smije biti ni preblizu ni predaleko od mjesta eventualne nesreće (najviše 7 do 10 km) i mora ulijevati dovoljno sigurnosti svim članovima obitelji.

8

Postupci tokom nesreće

- Ne širite paniku,
- Ponašajte se sukladno prethodno dobivenim uputama od strane nadležnih institucija, kao i onima dobivenima neposredno prije nesreće ili za vrijeme trajanja nesreće.
- Provodite sve preporučene mjere za pojedinu vrstu nesreće kako biste najbolje zaštili sebe, članove svoje obitelji i druge osobe.
- Po nastanku nesreće započnite primjenjivati mjere osobne zaštite.
- Ako vam razvoj situacije dopusti, započnite s provođenjem mjera uzajamne zaštite i sa spašavanjem stradalih osoba.

Postupci nakon nesreće

- Nazovite broj 112 i obavijestite o nesreći i njezinim posljedicama.
- Ne koristite javne prometnice bez prijekne potrebe, oslobodite ih za vozila žurnih i spasilačkih službi.
- Ako ste raspoređeni u neku od postrojbi operativnih snaga zaštite i spašavanja, javite se na vrijeme na zbornu mjesto i postupajte prema nalogima zapovjednika.
- Započnite ili nastavite s aktivnostima zaštite i spašavanja, odazovite se pozivima čelnika jedinice lokalne samouprave u kojoj živite ili tvrtke u kojoj radite, uključite se u organizirani i integrirani sustav zaštite i spašavanja.

Zašto opće mjere opreza?

Svakodnevni život sve je opterećeniji novim izazovima koji sve više donose nepredviđene, pa i pogibeljne situacije, opasne za život i za zdravlje svakoga pojedinca. Ne radi se samo o prirodnim i tehničko-tehnološkim ugrožavanjima, već i o svakodnevnim životnim navikama koje nas mogu dovesti u potencijalnu opasnost samo zato što su postale svakodnevna rutina. Kako bismo izbjegli posljedice takvih situacija, potrebno je pridržavati se određenih općih mjera opreza.

Preporuke za pridržavanje općih mjera opreza

- Mijenjajte osobne navike što češće možete.
- Stvorite naviku javljanja na mobitel kod svih članova obitelji.
- Zapamtite ili zapišite brojeve policije, hitne pomoći, vatrogasaca i za žurne situacije 112. Izbjegavajte javne svađe i sukobe.
- Izbjegavajte javne svađe i sukobe.
- Uspostavite jednostavne signale uzbunjivanja za članove obitelji.
- Uvijek imajte uza se identifikacijske dokumente i oznaku krvne grupe.
- Kad putujete, uvijek ponesite najmanje tjednu zalihu lijekova. Nikada ne pokazujte velike svote novca.
- Nepoznatim osobama nemojte davati točnu kućnu adresu, telefonski broj ili druge obiteljske podatke.
- Pripazite na neočekivanu odsutnost susjeda na duže vrijeme.
- Ne predstavljajte se prvi na telefonski poziv s nepoznatog broja
- Kada se smračí, navucite zavjese ili rolete.
- Ako imate obiteljsku kuću, poželjno je da imate i psa čuvara.

10

Što bi svako kućanstvo trebalo imati ?

OPREMA

SADRŽAJ

Torba s opremom

Torba s opremom trebala bi sadržavati: ručnu vodootpornu baterijsku svjetiljku, radio na baterije s dovoljno baterijskih uložaka za svjetiljku i radio, pribor za prvu pomoć, lijekove za sve članove obitelji ako se neki od njih uzimaju redovito, dovoljno hrane i vode za tri do pet dana, tablete za dezinfekciju vode i nekoliko upaljača za paljenje vatre, zviždaljku i mali nožić, masku za lice i naočale za plivanje koje štite oči u slučaju požara ili štetnih para, debele gumene rukavice i čizme za slučaj prelaženja preko potencijalno opasnih voda ili sumnjivih kablova, komplet obuće i odjeće za svaku osobu i jednu deku ili vreću za spavanje za svakoga, rezervne ključeve osobnog vozila i kreditne kartice, sredstva osobne higijene, posebna sredstva neophodna za djecu, starije ili članove obitelji s posebnim potrebama, rezervne naočale i sve važne obiteljske isprave (pakirane u vodonepropusnim omotima).

Vatrogasni aparat

Prijenosni vatrogasni aparat pod stalnim tlakom punjen prahom od 6 ili 9 kg.

Kutija prve pomoći

Kutija prve pomoći treba sadržavati: prvi zavoј 12 cm x 5 m s jednim jastučićem 12 cm x 16 cm, prvi zavoј 8 cm x 3 m s jednim jastučićem 9 cm x 11 cm, 2 kaliko zavoја 8 cm x 5 m, 2 kaliko zavoја 4 cm x 5 m, 2 aluplasta za opekline 80 cm x 50 cm, 2 sterilne komprese 10 cm x 20 cm, 12 slojeva, 5 flastera 10 cm x 8 cm, samoljepljivu vrpцу 2 cm x 5 m, 2 trokutna rupca 100 cm x 100 cm x 140 cm, 12 sigurnosnih igala, 10 sterilnih kompresa od gaze 5 cm x 5 cm, škare sa zaobljenim vrhom, 2 para rukavica za jednokratnu upotrebu, polivinilski rukavac – vrećicu, poliestersku metalnu foliju (najmanja mjera 150 cm x 200 cm), 2 zaštitne folije za davanje umjetnog disanja, podsjetnik o pružanju prve pomoći.

Ukratko o poplavama

Poplava je pojava neuobičajeno velike količine vode na određenom prostoru zbog djelovanja prirodnih sila ili drugih uzroka kao što su propuštanje brana, ratna razaranja i slično. Budući da nije moguće izbjeći poplavne ravnice, različiti su pristupi kojima se može smanjiti opasnost od šteta izazvanih poplavama.

Osim određivanja zona opasnosti od poplava i ograničavanja gradnje u pojedinim zonama, moguća je i primjena posebnih propisa za gradnju u vodopoplavnom području.

Štete od poplava mogu se smanjiti regulacijom vodotoka, gradnjom nasipa, izgradnjom sustava retencija, izgradnjom otteretih kanala i velikih bazena.

Postupci u slučaju poplave

- Slušajte radio ili gledajte TV kako biste bili dobro informirani o zbivanjima u vezi s poplavom.
- Čuvajte se bujičnih poplava – odmah se premjestite na višu poziciju.
- Osigurajte dom. Ako imate vremena, premjestite namještaj na viši kat.
- Isključite uređaje na glavnim osiguračima i ne dotičite električne uređaje ako je vlažno ili ako stojite u vodi.
- Ako morate napustiti dom, ponesite osobne dokumente, lijekove, nužnu odjeću i vodu za piće.
- Ne krećite se kroz tekuću vodu.
- Ne vozite automobil na poplavljenom području.
- Ako ste morali napustiti dom, vratite se tek kada to nadležni organi dopuste. Nakon poplave što prije očistite septičke jame.
- Očistite i dezinficirajte sve što možete.
- Prokuhavajte vodu za piće.

12

Ukratko o potresima

Do potresa dolazi uslijed pomicanja tektonskih ploča u unutrašnjosti Zemlje, a posljedica je podrhtavanje Zemljine kore zbog oslobađanja velike količine energije. Učinak potresa može se iskazati uz pomoć Mercalli-Cancani-Siebergove (MCS) ljestvice koja ima 12 stupnjeva, a temelji se na razornosti i posljedicama potresa na površini Zemljine kore.

Danas se sve više koristi europska makroseizmička ljestvica (EMS) koja također ima 12 stupnjeva i temelji se na razornosti potresa te odgovara potrebama graditelja u odnosu na korišteni građevni materijal. Magnituda prema Richteru temelji se na mjerenju energije koja je oslobođena prilikom potresa.

Jedna od najučinkovitijih preventivnih mjera zaštite jest protupotresna gradnja objekata koji se projektiraju sukladno Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u odnosu na potresnu zonu u kojoj se objekt nalazi.

Usporedna tablica MCS ljestvice i magnitude prema Richteru

MCS°	R	Naziv	Kratki opis karakteristika
1	0-1,5	Nezamjetljiv potres	Bilježe ga jedino seizmografi.
2	1,5-2,5	Jedva osjetan potres	Osjeti se samo u gornjim katovima visokih zgrada.
3	2,5-3	Lagan potres	Tlo podrhtava kao kad ulicom prođe automobil.
4	3-3,5	Umjeren potres	Prozorska okna i staklo zveči kao da je prošao težak teretni automobil.
5	3,5-4	Prilično jak potres	Njišu se slike na zidu. Samo pojedinci bježe na ulicu.
6	4-4,5	Jak potres	Slike padaju sa zida, ormari se pomiču i prevrću. Ljudi bježe na ulicu.
7	4,5 -5	Vrlo jak potres	Ruše se dimnjaci, crjepovi padaju sa krova, kućni zidovi pucaju.
8	5,5-6	Razoran potres	Razoran potres Slabije građene kuće se ruše, a jače građene oštećuju. Tlo puca. Opći strah i pojedinačno panika; uznemirenost osjećaju osobe u automobilima u pokretu.
9	6-6,5	Pustošni potres	Opća panika. Ljudi padaju na tlo. Kuće se teško oštećuju i ruše. Nastaju velike pukotine, klizišta i odroni zemlje. Životinje se pokušavaju osloboditi i urlaju.
10	6,5-7	Uništavajući potres	Većina se kuća ruši do temelja, ruše se mostovi i brane. Izbija podzemna voda
11	7-7,5	Katastrofalan potres	Srušena je velika većina zgrada i drugih građevina. Kidaju se i ruše stijene.
12	7,5-10	Veliki katastrofalan potres	Nikada nije zabilježen. Do temelja se ruši sve što je čovjek izgradio. Mijenja se izgled krajolika, rijeke mijenjaju korito, jezera nestaju.

Postupci u slučaju iznenadnog nastanka potresa

- Sačuvajte prisebnost i ne paničarite
- Ako se nalazite u nižim prostorima, izađite na slobodan prostor.
- Udaljite se od stabala, električnih vodova, građevina.
- Ako se nalazite u zgradi na višim katovima, ostanite u stanu.
- Sklonite se ispod dovratka, drvenog stola ili stanite u kut prostorije.
- Udaljite se od staklenih površina i pregradnih zidova.
- Zaštitite oči rukama.
- Nemojte upotrebljavati šibice i otvorenu vatru.
- Ako ste u automobilu, zaustavite se na otvorenom prostoru.

Postupci nakon potresa

- Ne paničarite, sačuvajte snagu.
- Zatvorite plin, struju i vodu na glavnoj sklopici.
- Napustite prostoriju i uzmite samo najvažnije stvari.
- Ne upotrebljavajte dizalo.
- Ne upotrebljavajte vodu iz vodovoda za piće.
- Postupajte prema uputama koje dobijete putem sredstava javnog priopćavanja.
- Ako ste ostali pod ruševinama, lupajte po instalacijskim cijevima ili dajte signal na neki drugi način kako bi vas spasioci mogli čuti i locirati.
- Ne zaboravite na humanost i pomoć stradalima.

Obiteljski plan za slučaj nužde
VAŽNI PODACI O ČLANOVIMA OBITELJI

Ime i prezime	Datum rođenja	Važne zdravstvene informacije
Broj mobilnog telefona	Adresa radnog mjesta/škole/vrtića	Telefon radnog mjesta/škole/vrtića

Ime i prezime	Datum rođenja	Važne zdravstvene informacije
Broj mobilnog telefona	Adresa radnog mjesta/škole/vrtića	Telefon radnog mjesta/škole/vrtića

Ime i prezime	Datum rođenja	Važne zdravstvene informacije
Broj mobilnog telefona	Adresa radnog mjesta/škole/vrtića	Telefon radnog mjesta/škole/vrtića

Ime i prezime	Datum rođenja	Važne zdravstvene informacije
Broj mobilnog telefona	Adresa radnog mjesta/škole/vrtića	Telefon radnog mjesta/škole/vrtića

OSOBE ZA KONTAKT I MJESTO OKUPLJANJA U SLUČAJU KATASTROFE

PRVO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA	Ime i prezime rođaka ili prijatelja	Adresa	Telefon	Mobilni telefon	e-mail
DRUGO MJ. JAVLJANJA I OKUPLJANJA					

Izradite Vaš obiteljski plan za slučaj nužde. Porazgovarajte sa ukućanima i dogovorite se kako ćete i preko koga doći u kontakt jedni s drugima, gdje ćete ići i što ćete učiniti u slučaju katastrofe. Mjesto okupljanja mora biti dobro poznato svim članovima obitelji, ne smije biti niti preblizu niti predaleko vaše kuće (najviše 7-10 km) i mora ulijevati dovoljno sigurnosti kod svih članova obitelji. Držite Vaš obiteljski plan na vidnom i dostupnom mjestu i pridržavajte se ga u slučaju potrebe.

Ispunite ove kartice i dajte svakom ukućanu kako bi znali koga nazvati i gdje je mjesto okupljanja.

OBITELJSKI PLAN U HITNIM SITUACIJAMA

PRVO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

DRUGO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

OBITELJSKI PLAN U HITNIM SITUACIJAMA

PRVO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

DRUGO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

OBITELJSKI PLAN U HITNIM SITUACIJAMA

PRVO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

DRUGO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

OBITELJSKI PLAN U HITNIM SITUACIJAMA

PRVO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

DRUGO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

OBITELJSKI PLAN U HITNIM SITUACIJAMA

PRVO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

DRUGO MJESTO JAVLJANJA I OKUPLJANJA

Javiti se:

telefon mobitel e-mail

Jaka zima i snježne oborine

Ukratko o snježnim oborinama

Velike snježne oborine mogu za posljedicu imati prekid prometa, što može izazvati kratkotrajan prekid opskrbe stanovništva hranom, otežano pružanje zdravstvene pomoći, prekid rada u gospodarskim objektima zbog nemogućnosti dolaska radnika na posao te prekide u opskrbi električnom energijom zbog prekida u sustavu prijenosa električne energije. Isto tako, moglo bi doći do pada telekomunikacijskog sustava ukoliko se radi o vanjskoj mreži.

Na području Županije redovita je pojava poledice u zimskim mjesecima koja se na cestovnim i drugim prometnicama zadržava relativno kratko tako da njezino nastajanje ne može bitno poremetiti odvijanje redovitog života i opskrbu stanovništva.

Postupci u slučaju jake zime

- Što manje boravite na otvorenom ili u negrijanom zatvorenom prostoru.
- Prije izlaska na otvoreno slojevito obucite dovoljno toplu odjeću i obuću.
- Ne izlazite na zaleđene vodene površine zbog opasnosti od pucanja leda, propadanja u ledenu vodu i utapanja.
- U prostorijama koje nisu grijane ispustite vodu iz vodovodnih cijevi, spremnika ili grijača vode te sustava centralnog grijanja koji nije u funkciji, a u zahodsku školjku i podne sifone ulijte tekućinu koja se ne smrzava ili sol.

Postupci u slučaju snijega i poledice

- Redovito čistite pločnike i pristupne putove do svog objekta od snijega i poledice.
- Ako led ne možete očistiti s pločnika, posipajte ga sipinom.
- Koristite obuću s gumenim hrapavim đonom.
- Budite oprezni kada hodate uza zgrade ili ispod drveća jer s njih iznenada može pasti snijeg ili led te iz istog razloga ne parkirajte svoje vozilo na tim mjestima.
- Temeljito očistite snijeg i led sa svoga vozila prije uključivanja u promet, uz obvezno korištenje zimske opreme na vozilu.

Suša i toplinski val

Ukratko o suši

Suša predstavlja ekstremni klimatski događaj koji može prerasti u prirodnu katastrofu. Kada tri dana ili više dana zaredom temperature prelaze 32°C, možemo govoriti o toplinskom valu.

Toplinski val stresno djeluje na ljudski organizam, ali i na životinjski i biljni svijet. Toplinski val kod čovjeka može izazvati toplinski udar.

Postupci u slučaju suše

- Štedljivo koristite pitku vodu iz vodovoda, ne perite njome automobile, pločnike, ne zalijevajte vrtove i travnjake.
- Zbog mogućih redukcija vode, osigurajte pričuvu vode za piće.
- Ne ložite vatru na otvorenom, ne bacajte opuške i zapaljene šibice u prirodi zbog opasnosti od nastanka i širenja požara.
- Vrtove i travnjake zalijevajte samo vodom iz većih vodotokova.

Postupci u slučaju toplinskog vala

- Pratite vremensku prognozu.
- Klonite se vrućine.
- Izbjegavajte izlazak između 11 i 16 sati
- Izbjegavajte fizički naporne aktivnosti na otvorenom.
- Boravite u najsvježijem dijelu stana.
- Redovito pijte vodu ili voćne sokove, a izbjegavajte alkohol, kavu i čaj.
- Konzumirajte salate, voće i kuhano povrće koje sadržava više vode.
- Ako morate biti na otvorenom, nosite laganu i široku odjeću, šešir ili kapu.
- Ako osjećate glavobolju, vrtoglavicu, mučninu, nagli porast temperature, grčeve, nesvjesticu ili druge slične simptome, nazovite svoga liječnika ili hitnu medicinsku pomoć.
- Nekoliko puta tijekom dana osvježite se hladnom vodom.
- Osigurajte dovoljno vode kućnim ljubimcima i domaćim životinjama.

18

Jak vjetar s tučom

Ukratko o vjetru i tuči

Vjetar nastaje uslijed nejednakosti tlaka u atmosferi zbog meteoroloških mijena. Olujni i orkanski vjetar onaj je vjetar čija brzina iznosi preko 74 km/h. Pod određenim uvjetima postoji i mogućnost stvaranja pijavica. Tada se atmosferski vrtlog neobične snage u obliku lijevka pruža između olujnog

oblaka i tla. Tuča je oborina u obliku ledenih kuglica ili komada leda različitog oblika, promjera između 5 mm (zrno graška) i 50 mm (kokošje jaje). Ovisno o intenzitetu tuča može nanijeti velike štete pokretnoj i nepokretnoj imovini, kao i poljoprivrednim usjevima.

Kako postupiti u slučaju jakog vjetra i tuče

- Zatvorite sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke.
- Odmaknite se od prozorskih stakala u unutrašnjost građevine.
- Ako građevina nije solidno građena, sklonite se u podrum ili u solidno građenu građevinu, a prethodno zatvorite vodu i plin i isključite struju.
- Slušajte obavijesti na radiju i postupajte u skladu s njima.
- Nakon prestanka opasnosti popravite oštećenja.
- Kao pješak krećite se u pognutom stavu uza zavjetrinu, pridržavajući se za čvrste predmete i vodeći računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i slično.
- Ne sklanjajte se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla.
- Vozilo sklonite u čvrsti objekt ili ga parkirajte na otvorenom prostoru (ne uz kuće ili drveće), na mjestu gdje se ne mogu pojaviti bujične vode.
- Ako vozite, poštujujte upozorenja i zabrane nadležnih službi.
- Ako kampirate, pratite vremensku prognozu, poštujujte upozorenja o mogućnosti jakog vjetra, šator ili kamp-prikolicu premjestite na prostor bez drveća i dodatno usidrite, a vi se sklonite u čvrste objekte..

Ukratko o grmljavini

Sama grmljavina meteorološka je pojava, odnosno zvuk koji prati snažno električno pražnjenje - munju. Sam zvuk nije opasan i on stiže do naših ušiju tek kad je grom već negdje udario. Kada grom udari negdje u blizini, zvuk grmljavine oštar je i jak, a začuje se u istome trenutku kada munju ugledamo. Munja koju uočavamo kao bljesak ili svjetleću strijelu vidljivo je pražnjenje atmosferskog elektriciteta. Tijekom oluje munja se može pojaviti u oblaku, između oblaka, između oblaka i zraka te između oblaka i tla. S dovoljno velike udaljenosti bljesak munje vidi se prije nego što se čuje grom ili grmljavina jer je brzina svjetlosti veća od brzine zvuka.

Kako postupiti u slučaju grmljavine

- Ako se zateknete u šumi za vrijeme grmljavine, sklonite se u nižim dijelovima šume ispod grmlja ili nižih stabala.
- Ako se zateknete na otvorenom prostoru, sklonite se u nižim dijelovima kao što su klanci, udoline, gudure ili uđite u auto.
- Ako ste za vrijeme grmljavine u kući, odmaknite se od prozora, ne kupajte se i ne tuširajte se.
- Ako vas grmljavina zatekne u vodi, odmah izađite na kopno i potražite zaklon.
- Gdje god da vas grmljavina zatekne, ako osjetite da vam kosa strši uvis (indikacija da prijeti udar groma), nemojte leći na tlo. Čučnite nisko na tlo na prstima – minimalizirajte kontakt s tlom.
- Stavite ruke na uši i glavu među koljena..

20

MALI SAVJETNIK

IZAĐI IZ VODE!

ČUČNI!

UĐI U KUĆU!

Ukratko o klizištima

Klizište je termin za stjenovitu ili rastresitu stijensku masu odvojenu od podloge koja pod utjecajem gravitacije klizi niz padinu. Potencijalno klizište može se prepoznati na temelju morfologije. Klizanje je ili prirodan proces oblikovanja reljefa ili se javlja kao posljedica ljudskih aktivnosti koje narušavaju stabilnost padina u brežuljkasto-brdovitim područjima. To su vrlo raznovrsne pojave po obliku, veličini pokrenute mase, načinu, brzini kretanja i drugim svojstvima. Svako klizište pokrenuto je jednim pojedinačnim događajem ili procesom, tzv. okidačem.

Kako postupiti u slučaju klizišta

- Pojavu većeg klizanja zemljišta ili odrona treba prijaviti na broj 112, policiji ili nadležnoj službi u gradu ili općini na čijem se terenu klizište pojavilo.
- Ako klizište ozbiljno ugrožava neku građevinu, u njoj treba isključiti struju, plin i vodu.
- Građevinu ugroženu klizištem treba napustiti i udaljiti se na sigurnu udaljenost.
- Nakon napuštanja ugrožene građevine treba čekati daljnje upute stručnjaka iz nadležnih službi.

Ukratko o požarima

Osnovni načini izazivanja požara jesu ljudski nehaj i nepažnja, dječja igra te namjerno izazivanje požara. Različitim mjerama možemo spriječiti nastanak požara. Jedna od najvažnijih jest ne ložiti vatru na udaljenosti manjoj od 10 m od građevina, odnosno 100 m od šuma ili skladišta žitarica ili na prostorima gdje je to zabranjeno. Prije napuštanja mjesta na kojemu je vatra gorjela potrebno je zaostala žarišta ugasiti vodom ili prekriti pijeskom ili zemljom. Ne smiju se bacati goruće šibice i neugašeni opušci. Šibice i upaljače treba držati izvan dohvata djece, obvezno upotrebljavati samo ispravne električne uređaje, a popravke takvih uređaja vršiti samo kod servisera. Prije napuštanja stana svakako treba isključiti sve električne uređaje i ostalo.

Kako postupiti u slučaju požara

- Manji požar pokušajte ugasiti protupožarnim aparatima ili priručnim sredstvima.
- Ako je požar veći, pozovite vatrogasce.
- Izbjegavajte dim, kao i udisanje produkata izgaranja.
- Evakuirajte djecu, starije osobe i osobe u panici iz područja opasnosti.
- Ako trebate proći kroz zadimljenu zonu gdje postoji i utjecaj topline, pokrijte glavu i zaštitite oči, a mokrom tkaninom ili ručnikom pokrijte lice, nos i usta.
- Nastojte ostati što bliže podu.
- Zatražite pomoć susjeda ili prolaznika.
- Zatvorite dovod plina i električne energije.
- Vatrogascima pri ulasku u objekt prenesite bitne informacije.
- Neposredno nakon požara ne otvarajte prozore
- Ne udaljavajte se od objekta još nekoliko sati.
- Zaostala žarišta požara nemojte ostaviti bez nadzora.
- Ako je moguće, sačuvajte tragove nastanka požara.

22

MALI SAVJETNIK

UGASI AKO MOŽEŠ!

NAZOVI 193!

SAGNI SE I IZADI!

Akcident u nuklearnoj elektrani

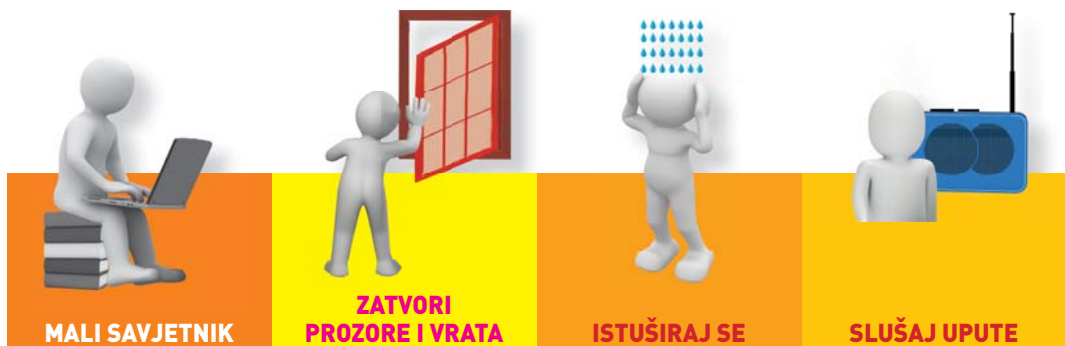

Ukratko o akcidentu u nuklearnoj elektrani

Akcidentima u nuklearnoj elektrani smatraju se neželjeni događaji u nuklearnoj elektrani pri kojima se pojavljuju štetni utjecaji ionizirajućeg zračenja na čovjeka i okoliš. Akcident u nuklearnoj elektrani treba razlikovati od radiološke nesreće (npr. izvori zračenja u zdravstvu ili industriji). U slučaju nastanka opasnosti, nadležne institucije i službe pravovremeno će utvrditi zone ugroženosti te će naložiti provođenje utvrđenih zaštitnih mjera na ugroženom području. Zagrebačkoj županiji najbliža je Nuklearna elektrana „Krško“ u Republici Sloveniji koja se nalazi 10,6 km od državne granice. Grad Samobor udaljen je od elektrane 22 km, grad Zaprešić 24 km, a grad Zagreb 38 km zračne linije.

Postupci u slučaju radiološke nesreće

- Zatvorite sva vrata i prozore.
- Postavite vlažne ručnike na otvore i ispod vrata i oblijepite otvore ljepljivom trakom. Sklonite se u prostoriju koja ima najmanje prozora i vrata.
- Uključite radio kako biste pratili najnovije informacije.
- Ne prozračujte i ne napuštajte zatvoreni prostor dok ne dobijete informaciju da je opasnost prošla.
- Isključite sve ventilacijske sustave (grijanje, klima, ventilacija).
- Ne konzumirajte vodu i mlijeko koje potječe iz ugroženog područja.
- Ako ste boravili na otvorenom prostoru tijekom akcidenta, uđite u zatvoreni prostor, svucite svu odjeću, stavite je u PVC vreću te je dobro zatvorite.
- Dobro se istuširajte toplom vodom i operite sapunom. Kada izađete iz kontaminiranog područja, javite se medicinskom osoblju.
- Sačuvajte prisebnost i slijedite upute i informacije nadležnih službi.

MALI SAVJETNIK

ZATVORI
PROZORE I VRATA

ISTUŠIRAJ SE

SLUŠAJ UPUTE

Ukratko o epidemijama

Od zaraznih bolesti štitimo se prvenstveno poštujući osnovne higijenske navike i provodeći preventivne mjere. Tako je u svakodnevnom životu vrlo važno osigurati konzumaciju zdravstveno ispravnih namirnica i vode za piće, kao i sanitarno-tehničke i higijenske uvjete proizvodnje i prometa istih. Naravno da se moraju osigurati i sanitarno-tehnički i higijenski uvjeti u prostorima u kojima boravimo. Posebno treba naglasiti važnost osobne higijene, potrebu čestog pranja ruku i pranja odjeće. Namirnice kojima se ne zna porijeklo i koje nisu u zatvorenoj ambalaži nikako ne bismo smjeli koristiti, a svježiju hranu prije konzumacije obvezno treba dobro oprati i/ili termički obraditi.

Postupci u slučaju proglašenja pojave epidemije od zarazne bolesti

- Slušajte službene upute o poduzimanju i provođenju mjera zaštite.
- Dopustite obavljanje propisanih zdravstvenih pregleda osoba, objekata, proizvoda te poduzimanje drugih propisanih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.
- Izbjegavajte mjesta na kojima se okuplja veći broj ljudi.
- Boravite u zatvorenom prostoru svoje kuće.
- Spriječite dodir djece, majki s malom djecom, trudnica, onih koji se oporavljaju od drugih bolesti i bolesnih od drugih bolesti s bolesnima ili onima kod kojih se sumnja na bolest u epidemiji.
- Izbjegavajte bliži kontakt sa životinjama čije se zarazne bolesti mogu prenijeti na ljude.
- Vodite računa o higijeni prostora, osobnoj higijeni i higijeni životinja.
- Novooboljelog ili sumnjivog na bolest izolirajte iz zdrave sredine, pružite mu njegu i zatražite pomoć stručne službe.
- Mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti prestanite primjenjivati tek onda kada to dopuste nadležne službe koje su proglasile pojavu epidemije.

Nesreće s opasnim tvarima

Ukratko o opasnim tvarima

Opasne tvari one su tvari koje za vrijeme proizvodnje, prijevoza, prerade, skladištenja ili korištenja u tehnološkom procesu ispuštaju ili stvaraju zarazne, nadražujuće, zapaljive, eksplozivne, korozivne, zagušljive, toksične ili druge opasne prašine, dimove, plinove, magle, pare ili vlakna, kao i štetna zračenja u količinama koje mogu ugroziti život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš na manjoj ili većoj udaljenosti od objekata u kojima se nalaze. U slučaju iznenadne nesreće s opasnom tvari pravovremeno će se oglasiti sirene za javno uzbunjivanje. Opasnost od nesreće traje sve dok se ne oglasi zvučni signal za prestanak opasnosti.

Postupci u slučaju nesreće s opasnim tvarima

- Odmah, brzo i bez panike, udite u zatvoreni prostor.
 - Zatvorite vrata i prozore, oblijepite ih ljepljivom trakom i zabrtvite sve otvore.
 - Udite u prostoriju koja se može dobro zatvoriti.
 - Pobrinite se za malu djecu, trudnice, stare, nemoćne i bolesne osobe i invalide, kako ukućane, tako i susjede o kojima nema tko skrbiti.
- Upotrijebite zaštitna sredstva (specijalna ili priručna) za zaštitu organa za disanje, očiju, tijela, ruku i nogu.
 - Isključiti aparate na struju i plin, zatvoriti vodu.
 - Koristite trajnu hranu i piće iz plastičnih boca.
 - Postupajte sukladno uputama iz medija koje daju službene osobe.
 - Odgojno-obrazovne ustanove, domovi umirovljenika, socijalne i slične ustanove evakuirat će se sukladno propisanim planovima za evakuaciju.
 - Prilikom evakuacije sa sobom treba ponijeti samo najnužnije stvari.
 - Ostavite hranu i piće za domaće životinje.
 - Zaključajte vrata kuće.

MALI SAVJETNIK

**ZATVORI
PROZORE I VRATA!**

**KORISTI
TRAJNU HRANU I PIĆE!**

SLUŠAJ UPUTE!

Ukratko o provalama

Provale u stanove i kuće, krađe i razbojstva najčešća su kaznena djela. Provala se ne događa samo drugima, već danas može se dogoditi i vama. Zato je važno svoj dom učiniti što sigurnijim i poduzeti sve moguće korake kako bi se provalnika odvratilo od provala ili ga se onemogućilo da provalu izvrši. Preporuke za sprečavanje provala i krađa.

Preporuke za sprečavanje provala i krađa

- Zaključavajte ulazna vrata i ne ostavljajte otvorene prozore ili balkonska vrata.
- Ne stavljajte uz kuću predmete koji omogućavaju lakše penjanje.
- Na vrata ugradite „špijunku“, dobru bravu i zasun.
- Prije puštanja nepoznate osobe u kuću zatražite da vam pokaže službenu iskaznicu i nazovite ustanovu koju navodno zastupa.
- Poučite djecu da ne otvaraju vrata nepoznatim osobama.
- Posjećujte starije, bolesne i invalidne osobe, jer su česta meta provalnika
- Ne držite novac i dragocjenosti na vidljivim ili nezaštićenim mjestima.
- Ne govorite svima da putujete i ne ostavljajte poruke na telefonskoj sekretarici.
- Ne pričajte o kupnji novih stvari, uštedevini ili plaći na javnim mjestima
- Ugradite senzorsku rasvjetu koja se pali prilikom pokreta.
- Dojavite policiji svoja opažanja o kretanju sumnjivih osoba.

U vrijeme dužeg izbjivanja iz kuće

- Ključ od stana, novac i dragocjenosti pohranite na sigurno mjesto ili kod osobe od povjerenja.
- Dogovorite da vam osoba od povjerenja uzima poštu iz sandučića.
- Ključ od stana ne ostavljajte ispod otirača ili na sličnim mjestima.
- Uključite alarmni sustav ako ga posjedujete.

Ukratko o neeksploziviranim sredstvima

Razna zaostala ubojita sredstva iz vremena Domovinskog rata, poput zaostalih neeksploziviranih mina, bomba, streljiva i sličnog, ugrožavaju nas i danas. Povremeno se pronalaze čak i zaostala sredstva iz Drugog svjetskog rata. To predstavlja prijetnju ljudskom životu, posebno u ruralnim područjima koja su bila obuhvaćena ratom. Zato kada pronađete sumnjivu napravu ili neeksplozivirana sredstva, pridržavajte se osnovnog pravila: ne dirajte sumnjive predmete i ne ulazite u sumnjiva područja. Uvijek imajte na umu da svaka mina može ubiti ili teško raniti i nema bezopasne mine. Neeksplozivirana streljiva, mine i improvizirane eksplozivne naprave mogu biti punjene većom količinom snažnih eksploziva što ih čini opasnima i na većim udaljenostima (od nekoliko metara, pa i do više stotina metara, ovisno o vrsti eksplozivne naprave i količini eksplozivnog punjenja), a mogu se aktivirati i na najmanji dodir ili na neki drugi poticaj.

Savjeti u slučaju pronalaska sumnjivih ubojitih sredstava

- Nikad ne dirajte mine, streljiva i druge sumnjive naprave.
- Odmah nazovite broj 112 ili policiju.
- Vidljivo označite područje opasnosti.
- Ništa ne bacajte na minu, na streljiva ni na druge sumnjive naprave.
- Ne pokušavajte sami vršiti uništavanje pronađenih naprava.
- Ne pokušavajte uništiti mine paljenjem vegetacije na zemljištu
- Ne zalazite u područja za koja znate da su opasna.
- Poštujte oznake i upozorenja za minirana ili sumnjiva područja.

Specifičnosti putovanja

Putovanje u pravilu predstavlja neuobičajenu, nesvakodnevnu situaciju koja nas u velikoj mjeri čini ranjivima, iako mi to često ne zapažamo, tim prije što je u današnje vrijeme putovanje vrlo česta pojava koju prihvaćamo gotovo kao svojevrsnu rutinu. No s obzirom na to da se ipak ne radi o svakodnevnoj pojavi (u ovom se slučaju pod putovanjem ne misli na svakodnevni odlazak na radno mjesto koje je izvan mjesta boravka i povratak s radnog mjesta, već na dulje putovanje na koje se odlazi periodički ili povremeno tijekom godine na dalje ili manje poznate destinacije), putovanje može biti u određenoj mjeri i aktivnost koja nas ugrožava, bez obzira na sigurnost i pouzdanost prijevoznog sredstva kojim putujemo.

Preporuke za pridržavanje mjera opreza na putovanju

- Provjerite svoje vozilo prije nego što uđete u njega.
- Kroz nepoznato naselje vozite sa zatvorenim prozorima i prema potrebi sa zaključanim vratima.
- Izbjegavajte putovati sami na duže relacije i u inozemstvo.
- Izbjegavajte nenaseljena područja i sporedne prometnice.
- Ne parkirajte vozilo u nepoznatim i nesigurnim područjima.
- Uvijek zaključavajte vozilo kad u njemu nema nikoga.
- Prije putovanja raspitajte se o najsigurnijim smjerovima i cestovnim komunikacijama
- Ne primajte autostopere i sami izbjegavajte stopiranje.
- Ključ hotelske sobe redovito ostavljajte na recepciji hotela.
- Zapamtite na koji ste način složili svoje stvari i ne mijenjajte taj način do odlaska iz hotela.
- Ne otkrivajte nepoznatim osobama broj hotelske sobe.
- Ne primajte nepoznate osobe u hotelsku sobu.
- Ako putujete u inozemstvo, informirajte se o adresi i radnom vremenu našega veleposlanstva.

Što je trgovanje ljudima?

Trgovanje ljudima jedan je od najgorih zločina koji se čini u svrhu iskorištavanja ljudi u prostituciji, pornografiji, seksualnom turizmu, za prisilni rad, ropstvo, trgovanje organima, prosjačenje, nezakonito usvajanje djece, sklapanje prisilnog braka i slično, i problem je svjetskih razmjera.

Posebnu pozornost obratiti na:

- oglase za primamljive poslovne ponude bez referenci
- naglašavanje žurnosti i odlične zarade prilikom zapošljavanja
- nejasne i nepouzdana podatke o „poslodavcu“
- nezaštićena dječja igrališta.

Treba izbjegavati:

- neosvijetljene i puste ulice na putu do škole i iz škole
- sumnjiva društva iz „kvarta“.

Kako se zaštititi?

- Treba provjeriti poslodavca na sve dostupne načine. Trebate zatražiti primjerak i pojašnjenje ugovora o zapošljavanju.
- Trebate sami rješavati administrativna pitanja glede zapošljavanja.
- Naučite osnove stranog jezika u slučaju odlaska u inozemstvo.
- Izradite preslike osobnih dokumenata.
- Putnu ispravu trebate davati na uvid samo ovlaštenim službenicima.
- Ako vam budući poslodavac ne želi omogućiti neku od navedenih stvari, opravdavajući se na razne načine, odustanite od mogućeg posla
- Djecu nikada ne ostavljate bez nadzora.
- Djeca ne bi smjela u školu i iz škole ići sama neosvijetljenim ulicama.
- Trebate se kloniti sumnjivog društva i nepoznatih osoba.
- Nemojte putovati autostopom.

MALI SAVJETNIK

**KREĆITE SE
U DRUŠTVU!**

NE AUTOSTOPIRAJ!

**NE RAZGOVARAJ
S NEPOZNATIMA!**

Zagrebačka županija

10 000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 72/V tel: ++385 1 60 09 401 fax: ++385 1 61 54 008
www.zagrebacka-zupanija.hr

UNIVERSITY of APPLIED SCIENCES VELIKA GORICA

10410 Velika Gorica, Zagrebačka c. 5, tel: ++385 1 62 22 501 fax: ++385 1 78 97 645
www.vvg.hr